

Lektion: Dygdens lön av August Strindberg

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Sexualitet och moral

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

I kursen ingår läsning och analys av skönlitteratur och sakprosa från olika tider och genrer. Detta inkluderar att diskutera teman, perspektiv och språkliga drag samt att reflektera över innehåll och budskap.

Eleverna ska också skriva egna texter på olika genrer och tillämpa skriftspråkets normer.

Analys av olika kommunikationssituationer och språkets betydelse står också i fokus.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande. Dessutom kan eleven översiktligt redogöra för några samband mellan olika verk genom att ge exempel på gemensamma teman och motiv.

Eleven kan skriva argumenterande text och andra typer av texter som är sammanhängande och begripliga samt till viss del anpassade till syfte, mottagare och kommunikationssituation.

Dessutom resonerar eleven översiktligt om attityder till någon form av språklig variation.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 1-3]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till Dygdens lön (10 min)

- Presentera August Strindberg och hans betydelse för svensk litteratur.
- Sammanfatta novellens handling och huvudkaraktärer.
- Diskutera novellens teman: sexualitet och moral.
- Knyt an till den tidsepok novellen skrevs i, med fokus på repressiviteten kring sexualitet.

2. Textanalys (15 min)

- Analysera textens språk och stil.
- Identifiera litterära verktyg som Strindberg använder (symbolik,

metaforer).

- Diskutera hur dessa verktyg bidrar till att förstärka novellens budskap.
- Arbeta i par för att finna exempel i texten.

3. Gruppdiskussioner (15 min)

- Dela upp klassen i grupper.
- Låt grupperna diskutera hur Strindbergs syn på sexualitet skiljer sig från dagens samhälle.
- Uppmana dem att tänka på konsekvenser av repressiv sexualitet för individ och samhälle.
- Sammanfatta diskussionerna gemensamt i klassen.

4. Reflektion och skrivuppgift (10 min)

- Be eleverna reflektera över sina egna tankar kring sexualitet och moral.
- Ge dem en kort skrivuppgift där de ska formulera sina åsikter i relation till novellen.
- Diskutera hur deras synpunkter kan relatera till dagens samhälle.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **August Strindberg:** En centralgestalt i svensk litteratur som utmanade normer och konventioner i sina verk.
- **Repressiv sexualitet:** Hur samhällets normer och värderingar påverkar individens syn på egen sexualitet.
- **Teman i Dygdens lön:** Utforska centrala teman som synd, skam och dygd.
- **Litterära tekniker:** Hur Strindberg använder språk och stil för att förmedla budskap.
- **Moralfilosofi:** Introduktion till hur moral och etik kan diskuteras utifrån litterära verk.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Moral	En uppsättning av värderingar och principer som styr vårt beteende.	Latin "moralis", som betyder "sedlig"
Synd	En handling som betraktas som felaktig eller omoralisk enligt religiösa eller etiska normer.	Fornnordiska "synd"

Ord	Förklaring	Etymologi
Dygd	En egenskap eller handling som anses vara god eller moralisk.	Latin "virtus", som betyder "styrka, duglighet"
Repressiv	Att innehålla eller kväva, ofta i relation till känslor eller beteenden.	Latin "reprimere", som betyder "att trycka tillbaka"
Sexualitet	En term som omfattar sexuell identitet, attraktion och beteende.	Latin "sexus", som betyder "kön"

Diskussionsfrågor

- Hur påverkar samhällets normer individens syn på sin egen sexualitet och moral? Kan dessa normer leda till skam och lidande?
- Dygdens lön utforskar begreppet synd. I vilken utsträckning anser du att det är viktigt att diskutera och definiera vad som är en synd i dagens samhälle?
- Kan det finnas en balans mellan att följa moraliska normer och att uttrycka sin sexualitet fritt? Vilka konsekvenser kan det få för individen?

Aktivitet

Eleverna delas in i mindre grupper där de skapar en kort teaterföreställning baserad på centrala teman i Dygdens lön. De ska välja en scen som belyser konflikten mellan sexualitet och moral. Grupperna får 20 minuter att förbereda och 10 minuter att framföra sina scener för klassen. I efterföljande diskussion reflekterar vi över skillnaderna i uppfattningar om sexualitet då och nu.

Exit-ticket

Frågor	Svar
1. Vad är temat i Dygdens lön?	Sexualitet och moral.
2. Hur påverkar tidsepoken novellen?	Skapar en kontext av repression och skam kring sexualitet.
3. Vilka känslor upplever Theodor i novellen?	Skam, förvirring, och lidande.
4. Vad händer under Theodors konfirmation?	En föraktfull skildring av hans upplevelse.
5. Vilka litterära tekniker används av Strindberg?	Symbolik och metaforer.
6. Hur relaterar novellen till dagens samhälle?	Diskussion om normer kring sexualitet och moral.
7. Vad kan vi lära oss av Theodors erfarenheter?	Vikten av att ifrågasätta normer och att vara trogen mot sig själv.

Frågor

Svar

8. Hur kan vi diskutera moral och etik idag? Genom att reflektera och debattera olika perspektiv på moral.

Hemuppgift

Skriv en kort uppsats (1-2 sidor) där du reflekterar över hur sexualitet och moral framställs i Dygdens lön. Ta hänsyn till Strindbergs perspektiv och jämför med dagens normer och värderingar kring sexualitet. Du kan också inkludera personliga reflektioner och hur dessa teman relaterar till ditt liv eller samhället i stort.

Citat

"Det är inte vad som står i boken, det är vad som står i hjärtat som räknas."
- August Strindberg, 1904.

Detta citat understryker vikten av att lyssna på sina egna känslor och upplevelser, något som är centralt i Dygdens lön, där protagonisten Theodor kämpat med sin identitet och moral i en repressiv miljö.

Tags: [Lektion](#)